

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ι΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Δ΄
ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ,
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΕΚΘΕΣΗ

Της Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, «Παροχή νομικής βοήθειας σε πολίτες χαμηλού εισοδήματος»

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης συνήλθε στις 13 Ιανουαρίου 2004 σε συνεδρίαση, υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. Θεοχάρη Τσιόκα, με αντικείμενο τη συζήτηση και ψήφιση, σύμφωνα με το άρθρο 70 παρ. 2 του Συντάγματος, του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης «Παροχή νομικής βοήθειας σε πολίτες χαμηλού εισοδήματος».

Στη συνεδρίαση παρέστη ο Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Φίλιππος Πετσάλνικος, καθώς και αρμόδιοι υπηρεσιακοί παράγοντες.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης το λόγο έλαβαν ο Εισηγητής της Πλειοψηφίας κ. Ιωάννης Ζαφειρόπουλος, ο Εισηγητής της Μειοψηφίας κ. Νικόλαος Κατσαρός, η Ειδική Αγορήτρια του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κυρία Λιάνα Κανέλλη, ο Ειδικός Αγορητής του Συνασπισμού της Αριστεράς των Κινημάτων και της Οικολογίας κ. Φώτιος Κουβέλης, καθώς και οι Βουλευτές κ.κ. Φοίβος Ιωαννίδης και Λεωνίδας Τζανής.

Ο Εισηγητής της Πλειοψηφίας, ο Εισηγητής της Μειοψηφίας και ο Ειδικός Αγορητής του Συνασπισμού της Αριστεράς των Κινημάτων και της Οικολογίας εισηγήθηκαν την ψήφιση του ως άνω νομοσχεδίου, ενώ η Ειδική Αγορήτρια του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος επιφυλάχθηκε για την τελική τοποθέτησή της κατά τη συζήτηση στην Ολομέλεια.

Η Επιτροπή έκανε δεκτές τροποποιήσεις και νομοτεχνικές βελτιώσεις που πρότειναν ο παριστάμενος Υπουργός Δικαιοσύνης και Βουλευτές – μέλη της Επιτροπής.

Τέλος, η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης ψήφισε, κατά πλειοψηφία, το ως άνω σχέδιο νόμου, κατ' αρχήν, κατ' άρθρο και στο σύνολό του.

Το κείμενο του σχεδίου νόμου, όπως ψηφίσθηκε από την ανωτέρω Επιτροπή, έχει ως ακολούθως:

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Παροχή νομικής βοήθειας σε πολίτες χαμηλού εισοδήματος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1
Δικαιούχοι νομικής βοήθειας

1. Δικαιούχοι νομικής βοήθειας είναι οι χαμηλού εισοδήματος πολίτες κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και τρίτου Κράτους εφόσον οι τελευταίοι έχουν, νομίμως, κατοικία ή συνήθη διαμονή στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

2. Πολίτες χαμηλού εισοδήματος, δικαιούχοι νομικής βοήθειας, είναι εκείνοι των οποίων το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα δεν υπερβαίνει τα δύο τρίτα των κατώτατων ετήσιων ατομικών αποδοχών που προβλέπει η Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας. Σε περίπτωση ενδοοικογενειακής διαφοράς ή διένεξης, δε λαμβάνεται υπόψη το εισόδημα εκείνου με τον οποίο υπάρχει η διαφορά ή διένεξη.

Άρθρο 2
Διαδικασία

1. Η νομική βοήθεια παρέχεται ύστερα από αίτηση του δικαιούχου. Η αίτηση αναφέρει συνοπτικά το αντικείμενο της δίκης ή της πράξης και τα στοιχεία που βεβαιώνουν τη συνδρομή των προϋποθέσεων για την παροχή της βοήθειας.

2. Στην αίτηση επισυνάπτονται τα αναγκαία δικαιολογητικά αποδεικτικά της οικονομικής καταστάσεως (ιδίως αντίγραφο φορολογικής δήλωσης ή βεβαίωση του εφόρου ότι δεν υποχρεούται σε υποβολή δήλωσης, αντίγραφο δήλωσης περιουσιακής καταστάσεως, εκκαθαριστικού σημειώματος, Α.Φ.Μ., βεβαιώσεις υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας, ένορκες βεβαιώσεις) και αποδεικτικά της κατά την πρώτη παράγραφο του άρθρου 1 κατοικίας ή διαμονής, εάν πρόκειται για πολίτη τρίτου κράτους.

3. Η αίτηση και τα δικαιολογητικά υποβάλλονται δεκαπέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δίκη ή την πράξη για την οποία ζητείται η παροχή νομικής βοήθειας. Η προθεσμία μπορεί να συντμηθεί σε περίπτωση μεταγενέστερης κλήτευσης. Η διαδικασία διεξάγεται ατελώς και δεν είναι υποχρεωτική η παράσταση με δικηγόρο.

4. Για την παραδοχή της αίτησης αρκεί πιθανολόγηση. Ο αρμόδιος για την εξέτασή της δικαστής μπορεί να εξε-

τάσει μάρτυρες, καθώς και τον αιτούντα, με όρκο ή χωρίς όρκο, να συγκεντρώνει κάθε αναγκαία πληροφορία και στοιχείο και να διατάξει την κλήτευση του αντιδίκου.

5. Η αποδοχή ή απόρριψη της αίτησης πρέπει να είναι αιτιολογημένη. Νέα αίτηση μπορεί να υποβληθεί σε περίπτωση μεταβολής των πραγματικών περιστατικών. Συμπληρωματική αίτηση επιτρέπεται σε κάθε περίπτωση.

Άρθρο 3 **Διορισμός συνηγόρου υπηρεσίας**

1. Σε περίπτωση διορισμού δικηγόρου, η επιλογή γίνεται βάσει καταστάσεως που καταρτίζει ο οικείος Δικηγορικός Σύλλογος. Κάθε Δικηγορικός Σύλλογος συντάσσει μηνιαία κατάσταση των δικηγόρων υπηρεσίας του επόμενου μήνα, ξεχωριστά για ποινικές υποθέσεις και για υποθέσεις αστικού και εμπορικού χαρακτήρα, και την αποστέλλει στο οικείο Δικαστήριο. Παράλληλα, συντάσσει και αποστέλλει ημερήσια κατάσταση με ικανό αριθμό δικηγόρων για την παροχή νομικής βοήθειας στην ανάκριση και στην εκδίκαση κακούργημάτων και αυτόφωρων πλημμελημάτων. Διαγράφεται από τον πίνακα και δεν μπορεί να γραφεί στο μέλλον δικηγόρος που αρνήθηκε να αναλάβει ή εγκατέλειψε το έργο της υπεράσπισης χωρίς σπουδαίο λόγο, κατά την κρίση του δικαστή ή του προέδρου που διευθύνει το δικαστήριο. Οι τελευταίοι συντάσσουν έκθεση που αποστέλλεται στο Δικηγορικό Σύλλογο.

2. Οι συνήγοροι υπηρεσίας ορίζονται κατ' αλφαβητική σειρά από την αντίστοιχη κατάσταση του Δικηγορικού Συλλόγου. Σε περίπτωση παράλειψης αποστολής της ημερήσιας κατάστασης, η επιλογή γίνεται από τη μηνιαία κατάσταση. Σε περίπτωση παράλειψης αποστολής της μηνιαίας κατάστασης, η επιλογή γίνεται από όλους, τους δικηγόρους του οικείου δικηγορικού συλλόγου. Κατ' εξαίρεση, εάν ζητηθεί, μπορεί να οριστεί ο δικηγόρος που έχει χειριστεί, στο πλαίσιο του συστήματος νομικής βοήθειας, την ίδια υπόθεση σε προηγούμενο στάδιο.

3. Κάθε δικηγόρος μπορεί να χρεωθεί με μόνο μία υπόθεση. Ως μία υπόθεση θεωρείται και η συνεκδίκαση περισσότερων υποθέσεων του ίδιου προσώπου ή περισσότερων προσώπων λόγω ομοδικίας, συναιτιότητας ή συνάφειας.

4. Ο διοριζόμενος δικηγόρος, συμβολαιογράφος ή δικαστικός επιμελητής έχει υποχρέωση να δεχθεί και εκτελέσει την εντολή δίχως αξίωση προκαταβολής αμοιβής ή δικαιωμάτων.

Άρθρο 4 **Παύση, ανάκληση και περιορισμός της βοήθειας**

1. Η νομική βοήθεια παύει με το θάνατο του δικαιούχου. Πράξεις που δεν επιδέχονται αναβολή μπορούν να ενεργηθούν και αργότερα με βάση τη βοήθεια που δόθηκε.

2. Η νομική βοήθεια μπορεί να ανακληθεί ή να περιορισθεί με απόφαση του αρμόδιου δικαστή, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα, εφόσον αποδεικνύεται ότι οι προϋποθέσεις της παροχής είτε δεν υπήρχαν είτε εξέλιπαν είτε μεταβλήθηκαν ουσιαστικά.

3. Μαζί με την ανάκληση μπορεί να επιβληθεί στον αιτούντα που πέτυχε την παροχή της βοήθειας με αναληθή αίτηση ή στοιχεία χρηματική ποινή από δεκαπέντε έως εκατόν πενήντα ευρώ. Η χρηματική ποινή δεν θίγει την

υποχρέωση καταβολής των ποσών από τα οποία απαλλάχθηκε.

Άρθρο 5 **Συμβουλευτική βοήθεια**

Συμβουλευτική βοήθεια μπορεί να παρέχεται επί ποινικών υποθέσεων από τους εισαγγελείς υπηρεσίας και τους εισαγγελείς-επόπτες των καταστημάτων κράτησης, και επί πολιτικών υποθέσεων από τους προέδρους υπηρεσίας των κατά τόπους αρμόδιων Δικαστηρίων, από τους οποίους θα ενημερώνονται οι ενδιαφερόμενοι για τη δυνατότητα ένταξής τους στο σύστημα της νομικής βοήθειας για πολίτες χαμηλού εισοδήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ **ΝΟΜΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΕ ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ**

Άρθρο 6 **Αρμόδια Αρχή**

1. Αρμόδια Αρχή για την εξέταση της αίτησης παροχής νομικής βοήθειας σε ποινικές υποθέσεις είναι ο πρόεδρος του δικαστηρίου στο οποίο εκκρεμεί προς εκδίκαση η υπόθεση του αιτούντος ή ενώπιον της οποίας πρέπει να ασκηθεί το σχετικό ένδικο μέσο ή βοήθημα.

2. Στις περιπτώσεις των άρθρων 100 παρ. 3, 200 παρ. 1 εδ. β', 340, 376, 423 παρ. 1, Κ.Π.Δ. ο διορισμός του συνηγόρου γίνεται όπως ορίζεται με τις διατάξεις των άρθρων αυτών και δεν απαιτείται να συντρέχουν οι όροι του άρθρου 1, ούτε να ακολουθηθεί η διαδικασία του άρθρου 2. Σε περίπτωση αίτησης αναίρεσης ή επανάληψης διαδικασίας που αφορά κακούργημα, δεν απαιτείται να συντρέχουν οι όροι της πρώτης παραγράφου του άρθρου 1 για νόμιμη κατοικία ή διαμονή.

Άρθρο 7 **Διορισμός συνηγόρου υπηρεσίας σε ποινικές υποθέσεις**

1. Η παροχή νομικής βοήθειας σε ποινικές υποθέσεις συνίσταται στο διορισμό συνηγόρου.

2. Συνήγοροι ορίζονται υπέρ κατηγορουμένου:

α) για κακούργηματα, κατά το στάδιο της ανάκρισης και κατά τη συζήτηση της υποθέσεως στο ακροατήριο,

β) για πλημμελήματα αρμοδιότητας Τριμελούς Πλημμελειοδικείου για τα οποία προβλέπεται ποινή φυλακίσεως τουλάχιστον έξι (6) μηνών, κατά τη συζήτηση της υποθέσεως στο ακροατήριο,

γ) για εφέσεις κατ' αποφάσεων Τριμελούς Εφετείου Κακούργημάτων, Μικτού Ορκωτού Δικαστηρίου, Τριμελούς Πλημμελειοδικείου και για παράσταση κατά την εκδίκαση αυτών ενώπιον του δευτεροβάθμιου Δικαστηρίου εφόσον πρωτοδικώς έχει επιβληθεί στερητική της ελευθερίας ποινή τουλάχιστον έξι μηνών,

δ) για αναίρεσεις κατ' αποφάσεων των ως άνω Δικαστηρίων, και κατ' αποφάσεων του Μικτού Ορκωτού Εφετείου, του Πενταμελούς Εφετείου και του Τριμελούς Εφετείου Πλημμελημάτων, εφόσον έχει επιβληθεί στερητική της ελευθερίας ποινή τουλάχιστον ενός έτους,

ε) για αιτήσεις επαναλήψεως της διαδικασίας υπέρ καταδικασμένου, εφόσον έχει επιβληθεί στερητική της ελευθερίας ποινή τουλάχιστον έξι μηνών.

3. Συνήγοροι ορίζονται και για σύνταξη και υποβολή

έγκλησης και για παράσταση πολιτικής αγωγής σε κάθε βαθμό σε θύματα βασανιστηρίων και άλλων προσβολών της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας (Π.Κ. 137 Α και Β), διακρίσεων και παραβιάσεων της ίσης μεταχείρισης, εγκλημάτων κατά της ζωής, κατά της προσωπικής ελευθερίας και της γενετήσιας ελευθερίας, οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, κατά της ιδιοκτησίας και των περιουσιακών δικαιωμάτων, σωματικών βλαβών και εγκλημάτων σχετικών με το γάμο και την οικογένεια, και εφόσον πρόκειται για κακουργήματα ή για πλημμελήματα αρμοδιότητας τριμελούς πλημμελειοδικείου για τα οποία απειλείται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών.

4. Προϋπόθεση για την παροχή νομικής βοήθειας σε περιπτώσεις άσκησης και υποστήριξης ένδικων μέσων και βοηθημάτων είναι να είναι αυτά παραδεκτά και να μην είναι προφανώς αβάσιμα.

5. Ο δικαιούχος έχει υποχρέωση να αποδεχθεί το συνήγορο που του διορίστηκε.

6. Ο διορισμός ισχύει μέχρι την οριστική περάτωση της δίκης ή της διαδικαστικής ενέργειας στον ίδιο βαθμό δικαιοδοσίας, καθώς και για την άσκηση ένδικου μέσου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ **ΝΟΜΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΕ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ** **ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ**

Άρθρο 8 **Αρμόδια αρχή**

1. Αρμόδια αρχή για την εξέταση της αίτησης παροχής νομικής βοήθειας σε υποθέσεις αστικού και εμπορικού χαρακτήρα είναι ο ειρηνοδίκης, ο δικαστής του Μονομελούς Πρωτοδικείου ή ο πρόεδρος του δικαστηρίου στο οποίο εκκρεμεί ή πρόκειται να εισαχθεί η δίκη και, εάν πρόκειται για πράξεις που είναι άσχετες με δίκη, από τον ειρηνοδίκη της κατοικίας του αιτούντος.

2. Κατά της απόφασης του ειρηνοδίκη, του δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου και του προέδρου του Πρωτοδικείου μπορεί να ασκηθεί προσφυγή από τον αιτούντα ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την έκδοσή της. Η προσφυγή εκδικάζεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

Άρθρο 9 **Περιεχόμενο νομικής βοήθειας**

1. Η παροχή νομικής βοήθειας σε υποθέσεις αστικού και εμπορικού χαρακτήρα συνίσταται στην απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής μέρους ή του συνόλου των εξόδων της διαδικασίας και, εφόσον ειδικώς ζητηθεί, στο διορισμό δικηγόρου, συμβολαιογράφου και δικαστικού επιμελητή, με την εντολή να υπερασπιστούν τον δικαιούχο, να τον εκπροσωπήσουν στο δικαστήριο και να του δώσουν τη βοήθεια που χρειάζεται για να γίνουν οι αναγκαίες πράξεις.

2. Η απαλλαγή περιλαμβάνει ιδίως τα τέλη χαρτοσήμου, το τέλος δικαστικού ενσήμου, το τέλος απογράφου και τις προσαυξήσεις τους, τα δικαιώματα των μαρτύρων, των πραγματογνωμόνων, τα δικαιώματα ή την αμοιβή του διοριζόμενου δικηγόρου, συμβολαιογράφου και δικαστικού επιμελητή, καθώς και την υποχρέωση εγγυοδοσίας για τα έξοδα αυτά.

3. Η νομική βοήθεια παρέχεται χωριστά για κάθε δίκη, ισχύει για κάθε βαθμό δικαιοδοσίας για κάθε δικαστήριο

και αφορά και την αναγκαστική εκτέλεση της απόφασης.

4. Προϋπόθεση για την παροχή νομικής βοήθειας σε περιπτώσεις άσκησης και υποστήριξης ένδικων μέσων και βοηθημάτων είναι να είναι αυτά παραδεκτά και να μην είναι προφανώς αβάσιμα ή ασύμφορα. Συνεκτιμάται και η σημασία της υπόθεσης για τον αιτούντα.

5. Ο διορισμός δικηγόρου ισχύει ως παροχή δικαστικής πληρεξουσιότητας από το δικαιούχο, στην έκταση που ορίζει το άρθρο 97 Κ.Πολ.Δ. εκτός εάν η απόφαση, με αίτηση του δικαιούχου, την επεκτείνει ή την περιορίζει.

6. Η παροχή νομικής βοήθειας δεν επηρεάζει την υποχρέωση καταβολής των εξόδων που επιδικάστηκαν στον αντίδικο.

Άρθρο 10 **Ειδικές διατάξεις για διασυνοριακές διαφορές**

Αν το πρόσωπο το οποίο ζητεί νομική βοήθεια σε υπόθεση αστικού ή εμπορικού χαρακτήρα έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ισχύουν οι ακόλουθες ειδικές ρυθμίσεις:

α) Δικαιούχος νομικής βοήθειας είναι και εκείνος που συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις του νόμου, έχει όμως οικογενειακό εισόδημα που υπερβαίνει το ποσό της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 1, εάν αποδεικνύει ότι δεν μπορεί να ανταποκριθεί στα δικαστικά έξοδα λόγω της διαφοράς στις δαπάνες διαβίωσης μεταξύ του κράτους - μέλους κατοικίας ή συνήθους διαμονής και της Ελλάδας.

β) Η κατά την πρώτη παράγραφο του άρθρου 9 απαλλαγή μπορεί να περιλαμβάνει και αα) την αμοιβή διερμηνέα, ββ) τα έξοδα επίσημης μετάφρασης των εγγράφων που απαιτούνται για την επίλυση της διαφοράς και γγ) τα έξοδα στα οποία υποβάλλεται ο αιτών για μετακίνηση προσώπου που συνδέεται με την υποστήριξη του αιτήματος του αιτούντος, εφόσον επιβάλλεται η αυτοπρόσωπη παρουσία του στο δικαστήριο και το δικαστήριο αποφασίσει ότι το εν λόγω πρόσωπο δεν μπορεί άλλως να μετέσχει στη διαδικασία.

γ) Η νομική βοήθεια μπορεί να συνίσταται και στο διορισμό συνηγόρου για την παροχή νομικών συμβουλών με σκοπό τη διευθέτηση της διαφοράς πριν εισαχθεί αυτή ενώπιον δικαστηρίου. Διορισμός συνηγόρου για παροχή νομικών συμβουλών χωρεί και υπέρ προσώπου που έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του στην Ελλάδα, αλλά ζητεί την παροχή νομικής βοήθειας για δίκη ή διαδικαστική ενέργεια σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έως την παραλαβή της αίτησης για την παροχή νομικής βοήθειας από την αρμόδια αρχή του αλλοδαπού κράτους - μέλους. Η πέμπτη παράγραφος του άρθρου 9 εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή.

Άρθρο 11 **Διαβίβαση αιτήσεων**

Αρμόδια αρχή για την παραλαβή αιτήσεων προσώπων που έχουν την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή τους στην Ελλάδα για την παροχή νομικής βοήθειας από άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2003/8/ΕΚ του Συμβουλίου, είναι το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Η αρμόδια αρχή παρέχει συνδρομή στον αιτούντα, ώστε η αίτηση να συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά που γνωρίζει ότι

απαιτούνται για να κριθεί η αίτηση και παρέχει δίχως δαπάνη του αιτούντος, εφόσον ζητηθεί, κάθε απαραίτητη μετάφραση της αίτησης και των δικαιολογητικών εγγράφων. Η αίτηση διαβιβάζεται στην αρχή του αλλοδαπού κράτους εντός προθεσμίας δεκαπέντε ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της, δεόντως συμπληρωμένη, και με μεταφρασμένα τα δικαιολογητικά έγγραφα. Δεν απαιτείται επικύρωση για τα έγγραφα που διαβιβάζονται. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την υποβολή και διαβίβαση αιτήσεων νομικής βοήθειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ

Άρθρο 12 Εκκαθάριση

1. Η εκκαθάριση των εξόδων της δίκης γίνεται κατά τις ισχύουσες κατά περίπτωση διατάξεις και περιλαμβάνει και τα έξοδα από τα οποία απαλλάχθηκε ο δικαιούχος, καθώς και την αποζημίωση του δικηγόρου και κάθε άλλου προσώπου που βαρύνει, κατά το νόμο αυτόν, το Δημόσιο.

2. Εάν η απόφαση επιβάλει τα έξοδα σε βάρος του αντιδίκου του δικαιούχου ή άλλου προσώπου, τα έξοδα από τα οποία απαλλάχθηκε ο δικαιούχος και η αποζημίωση δικηγόρου και κάθε άλλου προσώπου που βαρύνει το Δημόσιο επιδικάζονται υπέρ του Δημοσίου και εισπράττονται από αυτό σύμφωνα με τις διατάξεις για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων.

Άρθρο 13 Πόροι για την παροχή νομικής βοήθειας

Εγγράφεται κατ' έτος ειδική πίστωση στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης για την κάλυψη της αποζημίωσης δικηγόρων και άλλων προσώπων που προσφέρουν υπηρεσίες στο πλαίσιο του συστήματος νομικής βοήθειας.

Άρθρο 14 Αποζημίωση δικηγόρων υπηρεσίας και άλλων προσώπων

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης ορίζεται η αποζημίωση των δικηγόρων υπηρεσίας, συμβολαιογράφων, δικαστικών επιμελητών και άλλων προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες στο πλαίσιο της παροχής νομικής βοήθειας, σύμφωνα με τα τυχόν προβλεπόμενα κατώτατα όρια καθορισμού αμοιβής. Η αμοιβή μπορεί να υπολείπεται των κατώτατων ορίων σε περίπτωση αναίρεσης και παράστα-

σης ενώπιον του μικτού ορκωτού δικαστηρίου και του μικτού ορκωτού εφετείου. Με όμοια απόφαση καθορίζεται το πλαίσιο και η διαδικασία εκκαθάρισης και είσπραξης της αποζημίωσης.

2. Αρμόδιο όργανο για τη συλλογή των δικαιολογητικών και των αιτήσεων των δικαιούχων δικηγόρων και άλλων προσώπων για τη διαβίbasή τους στο Υπουργείο Δικαιοσύνης είναι η διοίκηση του αρμόδιου Δικαστηρίου.

Άρθρο 15 Μη έκδοση γραμματίου προείσπραξης επί καταβολής αποζημιώσεως

1. Για την καταβαλλόμενη σε δικηγόρο υπηρεσίας αποζημίωση δεν εκδίδεται γραμμάτιο προείσπραξης. Η σχετική απόδειξη παροχής υπηρεσιών εκδίδεται κατά την είσπραξη. Η παρακράτηση του προβλεπόμενου από την παράγραφο 7 του άρθρου 96 του Κώδικα περί Δικηγόρων (ν.δ. 3026/1954) ποσοστού γίνεται κατά την εκκαθάριση της αποζημίωσης και το παρακρατούμενο ποσό αποδίδεται στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο.

2. Δεν εκδίδεται γραμμάτιο προείσπραξης σε περίπτωση παροχής νομικής βοήθειας από δικηγόρους που ενεργούν στο πλαίσιο προγραμμάτων νομικής αρωγής μη κρατικών φορέων και οι οποίοι δεν λαμβάνουν αμοιβή για την παροχή των υπηρεσιών τους.

Άρθρο 16 Τελικές διατάξεις

1. Για την παροχή νομικής βοήθειας σε υποθέσεις αστικού και εμπορικού χαρακτήρα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου αποκλείεται η εφαρμογή του εικοστού δεύτερου κεφαλαίου του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (άρθρα 194 έως 204).

2. Το άρθρο 96Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας καταργείται.

Άρθρο 17 Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός από το άρθρο 10, το οποίο τίθεται σε ισχύ από τις 30 Νοεμβρίου 2004.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Ν. Χριστοδουλάκης

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Φ. Πετσάλνικος

Αθήνα, 14 Ιανουαρίου 2004

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΤΣΙΟΚΑΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ